

Соціально-педагогічна та переддипломна ПРАКТИКИ

Програма та методичні рекомендації щодо її виконання
здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності «Соціальна робота»

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ТА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКИ

*Програма та методичні рекомендації щодо її виконання
здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 231 «Соціальна робота»*

*Затверджено на засіданні кафедри
соціальної роботи і соціальної педагогіки.
Протокол № 2 від 29.09.2023*

Соціально-педагогічна та переддипломна практики : програма та методичні рекомендації щодо її виконання здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» / Л. І. Романовська, Ю. В. Овод. Хмельницький : ХНУ, 2024. 41 с.

Укладачі: Романовська Л. І., д-р пед. наук, проф.;
Овод Ю. В., канд. пед. наук, доц.

Відповідальний за випуск: Бриндіков Ю. Л., д-р пед. наук, проф.

Випусковий редактор: Яремчук В. С.

Технічне редагування і верстка: Зварич Д. В.

Макетування здійснено редакційно-видавничим відділом Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1).
Підп. 03.04.2024. Зам. № 35є/24, електронне видання, 2024.

© ХНУ, 2024

ВСТУП

Серед питань, які постають у процесі підготовки фахівців соціальної сфери, важливе місце займає організація та проведення практики. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, сприяє формуванню творчого ставлення до майбутньої професії, формує у здобувачів вищої освіти характерні особистісні якості, необхідні у роботі соціального педагога (соціального працівника) та дозволяє більше дізнатися про нормативну базу, напрямки та форми роботи центрів науки, творчості, дозвілля і відпочинку молоді, соціальних служб і організацій.

Соціально-педагогічна практика є важливою складовою процесу підготовки фахівця та ефективною формою оволодіння вміннями та навичками, необхідними для майбутньої професійної діяльності за освітньою кваліфікацією «магістр соціальної роботи». На практиці здобувачі вищої освіти мають змогу закріпити і поширити знання та уміння зі спеціальних дисциплін, поглибити свою теоретичну підготовку, набути досвід практичної діяльності соціального педагога. Соціально-педагогічна практика спрямована на формування вмінь виявлення та обґрунтування соціально-педагогічних проблем, аналізу впливу факторів соціалізації, обґрунтування способів розв'язання соціально-педагогічних ситуацій тощо.

Програма соціально-педагогічної практики розроблена згідно навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота», Положення «Про здійснення підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти», затвердженого Вченою радою університету. За навчальним планом, тривалість практики становить три тижні (семестр III, місяць – вересень).

Враховуючи специфіку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та зміст їх освітньо-професійної програми підготовки, базами проходження соціально-педагогічної практики обрано заклади

освіти, соціальні установи та організації державної і недержавної форм власності, фахівці в яких здійснюють соціально-педагогічну діяльність. Практика проводиться на основі договору, укладеного між навчальним закладом та службою (установою, організацією), що виступає як база практики.

Програма визначає мету і завдання соціально-педагогічної практики, права та обов'язки, перелік соціально-педагогічних умінь, якими мають володіти магістри, зміст практичної діяльності, критерії оцінювання та обсяги виконаної роботи, перелік звітної документації.

Здобувачі проходять практику, як правило, групами від 1 до 5 осіб. Випускова кафедра визначає порядок і бази проведення соціально-педагогічної практики, погоджує з керівниками відповідних установ питання організації та час проведення практики, кількість здобувачів у кожній групі, призначення керівників практики на місцях.

Керівник практики від ЗВО спільно із здобувачем розробляє і погоджує з керівниками установ, де буде проводитися практика, робочий план практики, у якому передбачені види робіт, що відповідають змісту соціально-педагогічної практики згідно діючої програми і з урахуванням реальних умов.

Погоджені плани соціально-педагогічної практики розглядаються і затверджуються кафедрою не пізніше, ніж за три дні після початку практики.

Переддипломна практика як частина основної освітньої програми є завершальним етапом навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» і проводиться після набуття відповідної теоретичної підготовки протягом п'яти тижнів в третьому семестрі (II курс). На цій практиці здобувачі всебічно вивчають один з напрямів діяльності освітньої (соціальної) установи, виконують індивідуальні завдання, збирають практичний і статистичний матеріал, завершують теоретичні й експериментальні дослідження для якісного виконання кваліфікаційної роботи та її захисту. Практика пов'язана з навчальною науково-дослідною діяльністю, а її результати мають бути відображені в кваліфікаційній роботі.

Під час переддипломної практики здобувачі самостійно виконують обов'язки соціальних працівників (соціальних педагогів), проектує власну соціальну чи соціально-педагогічну діяльність для розв'язування конкретних проблем відповідно до обраної теми кваліфікаційного дослідження.

Основною особливістю практики є те, що здобувачі освітнього ступеня «магістр» виконують весь комплекс функцій соціального працівника (соціального педагога, а не окремі, фрагментальні види соціальної чи соціально-педагогічної діяльності, тому вони повинні постаратися засвоїти ті професійні ролі, з якими до цього часу не стикалися. При цьому, варто їх націлювати на творче ставлення до справи, на вироблення власного індивідуального стилю професійної діяльності. І хоча переддипломна практика має навчально-виробничий характер (при певних труднощах здобувач отримує допомогу від викладачів закладу освіти, методистів, соціальних працівників, соціальних педагогів, психологів тощо), захист результатів практики є частиною підготовки до державної атестації.

У період переддипломної практики здобувачі виконують практичну частину своєї кваліфікаційної роботи), метою якої є вироблення у майбутніх соціальних працівників (соціальних педагогів) уміння самостійно та професійно вирішувати різноманітні завдання. Виконання завдань кваліфікаційної роботи дозволяє оцінити ступінь їх підготовки до реалізації практичних вмінь і навичок, отриманих під час навчання у закладі вищої освіти.

Місце проходження переддипломної практики визначається обраною темою кваліфікаційної роботи. Здобувачі направляються на бази практики відповідно до укладених з ними університетом довгострокових чи короткотермінових договорів, якщо він бажає проходити практику на базі закладу.

Розподіл здобувачів на переддипломну практику здійснюється за наказом по університету. З урахуванням вимог ринку праці, прогнозованої сфери використання випускників та можливостей баз практики здобувачі мають проходити переддипломну практику на посадах, які відповідають майбутній спеціальності. Важливо, щоб під час переддипломної практики вони мали можливість зреалізувати конкретні практичні завдання на штатних посадах, що буде ефективною формою набуття практичних навичок і вмінь.

Зміст і послідовність проходження переддипломної практики, обов'язки здобувача при її проходженні та складанні звітності, визначені в індивідуальному завданні на кваліфікаційну роботу та робочому плані переддипломної практики і вручаються кожному здобувачу напередодні практики.

Під час соціально-педагогічної та переддипломної практики здобувачі повинні користуватися навчальною, методичною і науково-популярною літературою, що використовує в своїй діяльності соціальний педагог. Також при проходженні практики вони повинні ознайомитися з документацією закладу та інформативними матеріалами. По закінченні практики здобувач складає звіт про її результати, який підписує особисто.

Керівник від бази практики сприяє при виконанні завдань, які вказані у робочому плані та завданні на кваліфікаційну роботу, допомагає у підборі практичних матеріалів для написання кваліфікаційної роботи. Захист звітних матеріалів (письмовий звіт, робочий план, разом з щоденником практики та характеристикою з бази практики, матеріали згідно завдання на кваліфікаційну роботу тощо) з переддипломної практики проводиться на засіданні комісії, яка створюється розпорядженням по кафедрі і включає з керівників практики від закладу освіти і завідувача кафедри. Результатом роботи комісії є виставлення заліку (диференційована оцінка) з переддипломної практики.

Здобувач, який не виконав програми переддипломної практики, отримав незадовільну характеристику з бази практики або таку ж оцінку при захисті звіту, до захисту кваліфікаційної роботи не допускається.

Навчально-методичне керівництво й виконання програми практики забезпечується кафедрою соціальної роботи і соціальної педагогіки. До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі кафедри, що мають вчені звання та досвід роботи у ЗВО.

1 СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

1.1 Мета і завдання соціально-педагогічної практики

Соціально-педагогічна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є формою підготовки до реальної практичної діяльності на посаді соціального педагога або фахівця з соціальної роботи, що здійснюватиме соціально-педагогічну діяльність.

Мета соціально-педагогічної практики – формування готовності до цілісного виконання комплексу функціональних обов’язків, таких як організація навчального процесу, проведення методичної, науково-дослідної та виховної роботи; практичне застосування поглиблених фундаментальних знань з соціально-педагогічних і фахових дисциплін, набутих під час навчання, розвиток умінь самостійно розв’язувати соціально-виховні завдання; стимулювання потреби постійно підвищувати свою професійну компетентність, подальше програмування стратегії саморозвитку і самовдосконалення.

Завдання соціально-педагогічної практики

1. Поглиблення і закріплення соціально-педагогічних та фахових знань, творче застосування їх у практичній соціально-педагогічній діяльності.

2. Формування навичок творчого, соціально-педагогічного і методичного пошуку, оволодіння ефективними інноваційними соціально-педагогічними технологіями; формами і методами соціально-педагогічної роботи тощо.

3. Оволодіння методами і формами соціально-педагогічної діагностики, педагогічного прогнозування і планування навчально-виховного процесу у закладах освіти та поза ними, а також установах соціального виховання.

4. Формування особистісних рис, соціально і професійно-значущих якостей, світоглядної та громадянської позиції.

5. Створення умов для професійного росту здобувачів освітнього ступеня «магістр», оволодіння ними специфікою соціально-педагогічної діяльності.

6. Виконання здобувачами освітнього ступеня «магістр» практичних навчально-виховних та науково-дослідницьких завдань.

7. Розвиток умінь аналізувати та оцінювати свою діяльність, а також коригувати її на основі рефлексії, піклуватися про професійне самовдосконалення.

8. Поглиблення розуміння сутності основних принципових позицій нової освітньої політики, що проводиться в державі, і умов їх практичної реалізації у закладах освіти.

9. Формування специфічних професійних умінь для здійснення соціально-педагогічної діяльності (вміння застосовувати методики та технології соціально-соціально-педагогічної діяльності; вдосконалення комунікативних, організаторських, діагностичних, дидактичних, аналітичних умінь і професійно-значущих якостей; формування проєктивних, прогностичних умінь тощо).

10. Застосування і поглиблення знань, набутих у процесі теоретичного навчання у ЗВО, інтеграція знань із соціально-педагогічних та професійно-орієнтованих навчальних дисциплін.

11. Формування творчого та дослідницького підходу до соціально-педагогічної діяльності фахівця з соціальної роботи та соціального педагога.

12. Створення належних умов для реалізації творчих можливостей та власного професійного потенціалу здобувачів.

Під час проходження соціально-педагогічної практики здобувач вищої освіти має набути або розширити такі загальні та фахові **компетентності і програмні результати навчання**, передбачені освітньою програмою:

– **компетентності**: формування здатностей до абстрактного мислення, аналізу та синтезу розробляти і управляти проектами; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт виявляти ініціативу та підприємливість; до адаптації та дії в новій ситуації генерувати нові ідеї (креативність); навички міжособистісної взаємодії; працювати в команді, виявляти соціально значущі проблеми і фактори досягнення соціального благополуччя різних груп населення; спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства; професійної рефлексії, до спільної діяльності і групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень, доводити знання і власні висновки, виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій, виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи, формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві, ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи;

– **програмні результати навчання**: показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних; самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості; застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження; автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях; організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування і координувати командну роботу; демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї. для розв’язання завдань професійної діяльності; самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок; демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи; роз-

робляти, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології; організовувати соціально-педагогічну роботу, соціально-педагогічні заходи для провадження соціально-педагогічної діяльності, а також здійснювати управління процесами соціального виховання та соціально-педагогічної допомоги; використовувати та удосконалювати інноваційні фахові методики і технології у професійній діяльності з різними категоріями клієнтів; володіти методикою викладання теорії і практики соціальної роботи та соціальної педагогіки у ЗВО, організовувати методичне забезпечення навчального процесу.

1.2 Організація, порядок проходження та керівництво соціально-педагогічною практикою

Головні принципи організації соціально-педагогічної практики:

- можливість вибору бази практики у відповідності з інтересами, нахилами та здібностями;
- дослідницький підхід (можливість досліджувати різноманітні соціально-педагогічні та педагогічні проблеми у відповідності з особливостями й потребами соціальних структур і навчальних закладів, які виступають базами практики);
- самостійність, можливість проявити себе, апробувати знання на практиці.

Для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до проходження соціально-педагогічної практики керівник практики від ЗВО організовує і проводить установчу конференцію, де ознайомлює з метою і завданнями практики, планом її проведення, порядком ведення облікової та звітної документації, вимогами.

Практика складається з **трьох основних етапів**:

1) настановчий етап:

- а) участь в установчій конференції;
- б) знайомство з програмою практики;
- в) отримання направлення;
- г) знайомство з правами та обов'язками здобувача вищої освіти на базі практики;
- д) призначення керівника;
- є) визначення місця і терміну практики;
- ж) узгодження графіка консультацій;
- з) складання індивідуальних завдань.

На цьому етапі викладачі кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки розробляють програму практики. Здобувачі ознайомлюються з програмою та розподілом часу на її виконання (табл. 1.1) та розробляють індивідуальні плани роботи з урахуванням специфіки установи, де відбуватиметься практика. Керівник практики перевіряє і коригує плани згідно з функціональними обов'язками соціального педагога.

Таблиця 1.1 – Розподіл часу на виконання програми соціально-педагогічної практики

Зміст завдань	Час на виконання, год.	Форми і методи організації діяльності	Форма звіту
1	2	3	4
Перший тиждень			
1. Настановча конференція (мета, завдання, зміст, звітна документація).	2	Участь у конференції	Фіксація інформації у щоденнику
Адаптація здобувача. Бесіда з представником адміністрації освітнього закладу про особливості співпраці адміністрації закладу, педколективу та соціального педагога; про основні завдання роботи з дітьми, батьками та педагогічним колективом	4	Бесіда з представниками адміністрації освітнього закладу (завідувачем або директором, методистом)	Опис у щоденнику структури школи, її основних завдань. Запис про особливості роботи з дітьми, батьками, педагогами та співпраці адміністрації закладу з соціальним педагогом
2. Складання робочого плану практики та його затвердження	6	Самостійна робота. Узгодження плану з соціальним педагогом, керівником закладу та керівником від ЗВО. Аналіз літератури	Робочий план практики.
3. Вивчити посадові обов'язки соціального педагога (якщо він є в штаті), його план роботи. У випадку відсутності такого спеціаліста вивчити його посадові обов'язки і план роботи фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність.	16	Бесіда з соціальним педагогом (фахівцем, що здійснює соціально-педагогічну діяльність), ознайомитися з документацією, що регламентує його діяльність у закладі. Аналіз кваліфікаційної характеристики соціального педагога і зіставлення її зі специфікою закладу.	Зафіксувати у звіті загальні дані про особливості роботи соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) у закладі; оформити свій проект посадових обов'язків соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) у закладі.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4
4. Познайомитися з дитячим колективом (загальні враження, система ставлень у колективі, його єдність, вплив на особистість та окремої особистості на колектив, наявність або відсутність угруповань, стосунки між хлопчиками і дівчатками, прояви приятелювання і дружби між окремими членами, внутрішня основа цих стосунків, емоційне задоволення чи незадоволення від них).	22	Бесіди з дітьми. Спостереження. Проаналізувати загальну атмосферу у дитячому колективі з точки зору загальної мети та індивідуальних особливостей кожного члена колективу. Провести соціально-педагогічне діагностичне дослідження колективу.	Загальна характеристика дитячого колективу. Зробити висновки про результати дослідження.
Другий тиждень			
5. Познайомитися з категоріями дітей, яким надається соціально-педагогічна допомога в закладі, виявити їх основні проблеми і потреби.	6	Вивчити документацію, яка відображає роботу з дитиною та її проблемою.	Охарактеризувати категорії дітей, з якими працюють у цьому закладі, назвати їх основні проблеми і потреби.
6. Складання програми соціально-педагогічного обстеження двох дітей. Підбір методик та обладнання	30	Самостійна робота. Робота з методичною літературою	Програма і протоколи соціально-педагогічного обстеження. Характеристики на двох вихованців. Зробити висновки.
7. Оволодіти прийомами соціально-педагогічної медіації конфліктної ситуації, в яку попала дитина в сім'ї, школі, колективі.	16	Дати аналіз конфліктної ситуації, виявити можливі причини її виникнення. Виділити і дати аналіз розвитку конфлікту і засобів його вирішення.	Представити коротку характеристику конфліктної ситуації. Надати рекомендації учасникам конфлікту щодо медіативного врегулювання ситуації.
8. Складання профілактичного заняття. Підготовка наочних матеріалів та обладнання до профілактичного заняття	18	Вивчити особливості профілактичної діяльності закладу. Самостійна робота. Робота з літературою	Оцінка способів і форми профілактичної діяльності закладу. Конспект профілактичного заняття, бесіди.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4
Третій тиждень			
9. Вивчити особливості соціально-соціально-педагогічної реабілітації дитини, яка знаходиться в цьому закладі.	6	Ознайомитися з індивідуального програмою реабілітації конкретної дитини. На основі вивчення документів і в процесі спілкування з дитиною провести соціально-педагогічну діагностику рівня засвоєння основних соціальних ролей: член сім'ї, член колективу, друг, громадянин.	Розробити соціально-педагогічне реабілітаційне заняття: мета, завдання, методи, форми, засоби, етапи здійснення, основні вправи.
10. Вивчити особливості професійно-етичної взаємодії соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) з батьками (особами, які їх замінюють) дитини.	6	Спостерігаючи за взаємовідносинами соціального педагога з батьками (особами, що їх замінюють), виявити ступінь застосування морально-етичних норм і правил у професійному спілкуванні спеціаліста.	Сформулювати основні етичні правила взаємовідносин соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) з батьками (особами, що їх замінюють).
11. Розробити тематичний виховний захід (тематика за вибором здобувача). Відвідати виховний тематичний захід соціального педагога.	12	Провести тематичний виховний захід та відвідати виховний тематичний захід соціального педагога.	Конспект виховного тематичного заходу (слайди, технічні засоби). Аналіз відвіданого тематичного заходу, проведеного соціальним педагогом.
12. Оформлення звітної документації	6	Написання звіту про виконання індивідуального плану роботи	Звіт про виконання індивідуального плану.
Всього	150		

2) практичний етап – власне практична діяльність спрямована на виконання завдань практики, згідно з індивідуальним планом. Робочий день визначається правилами трудового розпорядку та режимом роботи установи або організації, де проходить практика.

Протягом проведення соціально-педагогічної практики здобувачі вищої освіти перебувають на базах практики (школи, ДНЗ, центри соціальних служб, служби у справах неповнолітніх, притулки для неповнолітніх, заклади соціального обслуговування, поліція, центри реабілітації та інші соціальні установи) спостерігають за роботою соціального педагога, допомагають у виконанні всіх видів робіт, проводить пробні та залікові соціально-педагогічні заходи, ведуть спостереження.

Під час практики здобувачі освітнього ступеня «магістр» ведуть щоденник спостережень, в якому відображають зміст і терміни виконання завдань індивідуального плану. У щоденнику мають бути відображені: режим роботи соціального педагога; графік занять здобувачів освітнього ступеня «магістр»; аналіз індивідуальної та групової діяльності.

У загальних висновках (які носять фундаментальний характер щодо змісту звіту про результати проходження соціально-педагогічної практики мають бути обов'язково висвітлені такі питання:

- рівень виконання плану практики і зазначення відхилень від нього;
- основні надбання (теоретичні і практичні), отримані в результаті виконання завдань практики; проблеми (об'єктивні і суб'єктивні), що заважали здійсненню соціально-педагогічної діяльності і можливі шляхи їх розв'язання;
- ступінь задоволеності соціально-педагогічною діяльністю;
- пропозиції щодо поліпшення організації соціально-педагогічної практики;

3) підсумковий етап:

- здійснення рефлексивного аналізу власної діяльності;
- підготовка і оформлення звітів (додаток Б);
- участь у підсумковій конференції, захист звітів.

Після завершення соціально-педагогічної практики проводиться підсумкова конференція, на якій здобувачі вищої освіти захищають звіти про виконання програми соціально-педагогічної практики, виступають із доповідями за певними питаннями, що розкривають зміст їхньої діяльності під час практики, підтверджують виступи відеофрагментами, необхідною наочністю та документами.

Обов'язки керівника практики від ЗВО:

- організовує та проводить установчу і підсумкову конференції із соціально-педагогічної практики;
- здійснює безпосереднє керівництво здобувачами вищої освіти;
- разом із директором (керівником) служби (установи, організації) розподіляє здобувачів по робочих місцях;
- затверджує індивідуальні плани роботи здобувачів освітнього ступеня «магістр», контролює їх виконання, організовує аналіз проведеної роботи;

- інформує здобувачів освітнього ступеня «магістр» про систему звітності з практик;
- перевіряє звітну документацію за час практики і виставляє оцінку;
- складає письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її вдосконалення.

Обов'язки керівника практики від бази практики:

- ознайомлення здобувачів із діяльністю установи (організації, закладу);
- організовує практику відповідно до договору і програми практики;
- забезпечує відповідні умови для проведення практики, ознайомлює із змістом та основними напрямками діяльності служб (установ, організацій), штатом, документацією, особливостями роботи;
- розподіляє між здобувачами види роботи, консультує при підготовці їх до виконання завдань практики;
- методичне керівництво і консультування здобувачів;
- контроль за виконанням програми практики, дотриманням правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики.

Обов'язки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти:

1. Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку та режиму робочого часу за місцем проходження соціально-педагогічної практики; виконувати розпорядження адміністрації та керівників практики.
2. Виконувати всі види робіт, які передбачені програмою, робочим та індивідуальним планом.
3. Організованість, дисциплінованість, ввічливість, сумлінне ставлення до своїх обов'язків.
4. Вести щоденник, у якому записувати відомості про всю проведenu роботу – діагностичну, виховну, методичну, суспільно-корисну, профілактичну, реабілітаційну, а також свої спостереження та аналіз тематичних виховних заходів, які відвідав; відомості про позанавчальну роботу; всі заходи, на яких він був присутній; спостереження за дитячим колективом, окремими учнями.

1.3. Програма соціально-педагогічної практики

Підготовчий етап

Завдання 1.1. Ознайомитися з програмою і робочим планом соціально-педагогічної практики, розподілом за об'єктами; з керівниками практики.

Вид діяльності – участь у роботі настановчої конференції.

Форма звітності – щоденник; завдання у робочому плані практики – додаток Б (мета, завдання соціально-педагогічної практики, зміст завдань).

Робочий етап

Завдання 2.1. Скласти робочий план проходження соціально-педагогічної практики за формою додатка В.

Види діяльності – разом з керівником практики на робочому місці намітити порядок та терміни виконання завдань.

Форма звітності – робочий план практики.

Завдання 2.2. Ознайомитися із закладом; виявити загальні дані про заклад, його структуру, основні напрями діяльності, склад спеціалістів, їх обов'язки, проблеми закладу.

Види діяльності – провести бесіди з представниками адміністрації та конкретними спеціалістами; вивчити документацію, яка регламентує діяльність закладу та відображає загальні напрями його роботи.

Форма звітності – загальна характеристика бази практики; представлення переліку всіх документів, які наявні у цьому закладі (додаток Д).

Завдання 2.3. Вивчити посадові обов'язки соціального педагога (якщо він є в штаті), його план роботи. У випадку відсутності такого спеціаліста вивчити його посадові обов'язки і план роботи фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність.

Види діяльності – провести бесіду з соціальним педагогом (фахівцем, що здійснює соціально-педагогічну діяльність), ознайомитися з документацією, яка регламентує його діяльність в цьому закладі. Проаналізувати кваліфікаційну характеристику соціального педагога і зіставити її зі специфікою закладу.

Форма звітності – зафіксувати загальні дані про особливості роботи соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) у закладі; оформити свій проект посадових обов'язків соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) у закладі.

Завдання 2.4. Познайомитися з дитячим колективом (загальні враження, система ставлень всередині колективу, його єдність, вплив колективу на особистість та окремої особистості на колектив, наявність або відсутність угруповань, особливості стосунків між хлопчиками та дівчатками, прояви приятелювання і дружби між окремими членами, внутрішня основа цих стосунків, емоційне задоволення чи незадоволення від них членів колективу).

Види діяльності

1. Проаналізувати загальну атмосферу у дитячому колективі з точки зору загальної мети та індивідуальних особливостей кожного члена колективу.

2. Провести соціально-педагогічне діагностичне дослідження (здобувач самостійно підбирає методичний інструментарій дослідження).

Форма звітності – загальна характеристика дитячого колективу. Зробити висновки про результати дослідження за формою додатка Д.

Завдання 2.5. Познайомитися з категоріями дітей, яким надається соціально-педагогічна допомога в закладі, виявити їх основні проблеми і потреби.

Види діяльності – вивчити документацію, яка відображає роботу з дитиною та її проблемою.

Форма звітності – охарактеризувати категорії дітей, з якими працюють у цьому закладі, назвати їх основні проблеми та потреби. Скласти характеристики на двох вихованців. Зробити висновки за формою додатка Е.

Завдання 2.6. Оволодіти прийомами соціально-педагогічної медіації конфліктної ситуації, в яку попала дитина в сім'ї, школі, колективі.

Види діяльності

1. Провести аналіз конфліктної ситуації, виявити можливі причини її виникнення.
2. Виділити і проаналізувати етапи розвитку конфлікту і засоби його вирішення.

Форма звітності – коротка характеристика конфліктної ситуації. Надати рекомендації учасникам конфлікту щодо медіативного врегулювання ситуації.

Завдання 2.7. Вивчити особливості профілактичної діяльності закладу.

Види діяльності

1. Визначити основні суб'єкти, які здійснюють соціальний контроль за поведінкою дитини.
2. Виділити основні методи і форми соціальної підтримки дитини.
3. Визначити зміст соціально-педагогічної профілактики стосовно цієї категорії дітей.

Форма звітності

1. Оцінка способів і форми профілактичної діяльності закладу.
2. Критерії ефективності соціальної профілактики і методи її вимірювання.

Завдання 2.8. Розробити ефективні форми профілактики для конкретної категорії дітей.

Види діяльності – провести з дитиною бесіду про права і обов'язки, соціальні норми та правила поведінки в суспільстві.

Форма звітності – план проведення бесіди і аналіз її результатів.

Завдання 2.9. Вивчити особливості соціально-соціально-педагогічної реабілітації дитини, яка знаходиться в даному закладі.

Види діяльності

1. Ознайомитися з індивідуальною програмою реабілітації конкретної дитини.
2. На основі вивчення документів і в процесі спілкування з дитиною провести соціально-педагогічну діагностику рівня засвоєння основних соціальних ролей: член сім'ї, член колективу, друг, громадянин.

Форма звітності – розробити соціально-педагогічне реабілітаційне заняття: мета, завдання, методи, форми, засоби, етапи здійснення, вправи.

Завдання 2.10. Вивчити особливості професійно-етичної взаємодії соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) з батьками (особами, які їх замінюють) дитини.

Види діяльності – спостерігаючи за взаємовідносинами соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) з батьками (особами, що їх замінюють), виявити ступінь застосування морально-етичних норм і правил у професійному спілкуванні спеціаліста.

Форма звітності – сформулювати основні етичні правила взаємовідносин соціального педагога (фахівця, що здійснює соціально-педагогічну діяльність) з батьками (особами, що їх замінюють).

Завдання 2.11. Розробити тематичний виховний захід (тематика за вибором здобувача). Відвідати виховний тематичний захід соціального педагога.

Види діяльності – провести тематичний виховний захід та відвідати виховний тематичний захід соціального педагога.

Форма звітності – конспект виховного тематичного заходу (слайди, наочність, технічні засоби). Аналіз відвіданого тематичного заходу, проведеного соціальним педагогом.

Заключний етап

Завдання 3.1. Узагальнити отримані на практиці результати.

Форма звітності – звітна документація соціально-педагогічної практики.

Завдання 3.2. Підготувати і провести на заключній конференції тематичний виступ (додаток К, Л).

Форма звітності – відгук керівника соціально-педагогічної практики від ЗВО та бази практики (запис у щоденнику); оцінювання соціально-педагогічної практики.

2 ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА ЗДОБУВАЧІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Зміст, мета і завдання переддипломної практики

Зміст практики

1. Участь у настановчій конференції.
2. Ознайомлення зі специфікою та напрямками роботи обраної бази практики, зразками документації; правилами внутрішнього розпорядку. Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці.
3. Складання робочого плану на період проходження практики та погодження його з керівниками практики від ЗВО та бази практики.
4. Опрацювання та аналіз професійно важливих знань, відповідно теми кваліфікаційної роботи із різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

5. Підбір та обґрунтування діагностичного інструментарію для експериментального дослідження.

6. Організація та проведення дослідження із застосуванням валідних та надійних методів і методик.

7. Розробка програми розвитку, консультування, корекції чи профілактики за результатами дослідження та/або науково-практичних рекомендацій для обраної категорії учасників дослідження.

8. Узагальнення отриманих даних та формулювання висновків.

9. Оформлення звіту та участь в звітній конференції.

Мета практики: вдосконалення комплексу професійних умінь та навичок в процесі самостійної професійної діяльності на посаді соціального працівника (соціального педагога) та під час виконання науково-дослідницьких завдань кваліфікаційної роботи.

Завдання практики:

1. Допомогти здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти засвоїти функціональні обов'язки соціального працівника (соціального педагога) стосовно теми їх кваліфікаційного дослідження та створити умови для набуття ними професійного досвіду.

2. Створити умови для самостійного проектування і здійснення процесу соціально-педагогічної діяльності стосовно вирішення проблем конкретної особи чи групи.

3. Сприяти формуванню мотивації до поглибленого вивчення теоретичних і методичних основ соціальної педагогіки.

4. Забезпечити розвиток стійкого інтересу до дослідно-експериментальної і науково-дослідницької роботи в рамках своєї професійної діяльності.

5. Розвивати творчий підхід до самостійної професійної діяльності.

6. Досягнути вдосконалення всього комплексу професійних умінь і особистісних якостей, які необхідні спеціалісту, для закріплення норм і правил професійного етичного кодексу соціального працівника (соціального педагога).

7. Створити умови для аналізу та узагальнення досвіду роботи соціальних працівників та власного досвіду роботи в період практики.

8. Створити умови для проведення експериментів та дослідницької роботи з метою збору матеріалів для кваліфікаційних робіт.

Під час проходження переддипломної практики здобувач вищої освіти має набути або розширити такі **компетентності та програмні результати навчання**, передбачені освітньою програмою:

– **компетентності:** формування здатностей до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, розробляти та управляти проектами, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, проводити дослідження на відповідному рівні, виявляти ініціативу та підприємливість, адаптації та дії в новій ситуації, генерування нових ідей (креативність), міжособистісної взаємодії, працювати в команді, розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у т. ч. методи математичної статис-

тики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи, виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення, професійної діагностики, прогнозування, проектування та моделювання соціальних ситуацій, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства, професійної рефлексії, спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень, виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій, виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи, виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи, формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві, ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи, розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій, упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність, розробляти системи заходів для забезпечення реалізації соціально-педагогічної діяльності, а також здійснювати управління процесами соціального виховання та соціально-педагогічної допомоги, формувати план соціально-педагогічної діяльності щодо розвитку особистості, груп та власної індивідуальності, зокрема, в умовах інклюзії, виконувати соціально-педагогічні функції у соціумі, використовувати фахові методики роботи соціального педагога в різних типах соціальних закладів та установ з суб'єктами освітнього процесу;

– **програмні результати практики:** застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності; показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних, самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості; застосовувати загальне і спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження; автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях; виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у т. ч. для запобігання професійного вигорання; аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи; організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу; оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини,

соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативноправового забезпечення соціальної роботи; демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї. для розв'язання завдань професійної діяльності; визначати методологію прикладного наукового дослідження; розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень; розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні; самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок; демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи; розробляти, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології; упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність; використовувати та удосконалювати інноваційні фахові методики і технології у професійній діяльності з різними категоріями клієнтів; володіти усіма базовими та спеціальними компетентностями медіатора, демонструвати знання найбільш поширених моделей, технік і технологій медіації та застосовувати їх для вирішення сучасних соціальних проблем та врегулювання конфліктів у соціально-педагогічній сфері, визначати перспективи медіаційного способу вирішення спору на усіх стадіях його розвитку; володіти методикою викладання теорії і практики соціальної роботи та соціальної педагогіки у ЗВО, організовувати методичне забезпечення навчального процесу.

2.2. Організація, порядок проходження та керівництво переддипломною практикою

Таблиця 2.1 – План-графік виконання програми переддипломної практики

№ з/п	Назва етапу практики	К-сть годин
1	2	3
1	Інструктаж з техніки безпеки, охорони праці (загальний та на робочому місці)	2
2	Визначення плану роботи	3
3	Знайомство з діяльністю організації, її статусом, специфікою надання соціальних послуг, правовими аспектами її діяльності, технологією керівництва, пріоритетними напрямками діяльності. Вивчення прав та обов'язків головних керівників, керівників відділів організації, фахівців з соціальної роботи, психологічної служби організації	5
4	Визначення цілей та завдань соціальної роботи, які є типовими для цієї соціальної установи	10

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
5	Аналіз соціальних проблем і стану певної категорії клієнтів (причин виникнення, тенденцій розвитку, наслідки), розробка моделей і програм соціальної роботи	10
6	Аналіз організаційно-розпоряджувальних, психолого-педагогічних, соціально-психологічних методів, які використовуються у практиці соціального закладу – бази практики	10
7	Складання соціального портрету клієнтів даної соціальної установи	10
8	Складання соціального портрету співробітників соціальної установи – бази практики	20
9	Складання переліку основних соціальних проблем клієнтів даної соціальної установи, використовуючи метод контент-аналізу	20
10	Розробка програми профілактики (реабілітації, адаптації тощо), програми тренінгу для роботи з даною категорією клієнтів	30
11	Збір емпіричного матеріалу для здійснення аналітичної частини кваліфікаційної роботи	40
12	Розробка практичних рекомендацій або створення соціального проекту за обраною темою кваліфікаційної роботи	40
13	Підведення підсумків практики. Отримання відгуку від керівника бази практики. Оформлення звітної документації. Підготовка до підсумкової конференції по захисту практики	10
	Всього	210

Керівник практики від університету:

- організовує проходження практики згідно із робочою програмою навчальної практики;
- надає консультації з обраної теми кваліфікаційного дослідження стосовно вихідних даних: спеціальної та додаткової літератури, методики збору матеріалів, підготовки та оформлення кваліфікаційної роботи і додатків до неї;
- визначає дні консультацій і терміни подання для перегляду виконаних тих чи інших матеріалів;
- складає разом із здобувачем індивідуальні завдання щодо написання кваліфікаційної роботи та проходження переддипломної практики;
- повідомляє здобувача освітнього ступеня «магістр» про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі,
- співпрацює з керівником практики від бази практики з метою забезпечення високої якості її проходження згідно з програмою;
- контролює виконання усіх заявлених завдань кваліфікаційного дослідження згідно затвердженій теми;
- у складі комісії приймає диференційований залік з практики.

Керівник практики (від бази практики):

- організовує практику відповідно до договору та програми практики, забезпечує умови для її проведення;
- сприяє здобувачу освітнього ступеня «магістр» при виконанні завдань, які вказані у робочій програмі, індивідуального завдання і доборі практичних матеріалів для написання кваліфікаційної роботи;
- визначає у календарному плані черговість і порядок роботи здобувача освітнього ступеня «магістр» на різних ділянках роботи;
- стежить за дотриманням правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки установи.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти:

- до початку практики одержати від керівника інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики і відповідними інструкціями, готуватися до виконання кожного завдання;
- організовувати свою роботу відповідно до вимог і правил внутрішнього розпорядку закладу служби (організації, установи), в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації та керівників практики;
- після завершення переддипломної практики протягом трьох днів завершити підготовку необхідних методичних матеріалів та документації.

Таблиця 2.2 – Основні етапи та зміст дослідницької діяльності в ході переддипломної практики

Етап	Зміст роботи
Теоретико-методологічний аналіз проблеми	Сформулювати загальну мету дослідження. Визначити предмет та об'єкт дослідження. Сформулювати мету і завдання кваліфікаційної роботи. Надати матеріали до вступу. Здійснити теоретичний аналіз обраної наукової проблеми. Проаналізувати і впорядкувати список наукової літератури. Розробити понятійно-логічну схему досліджуваного явища. Визначити дослідницьку стратегію і створити детальну програму дослідження. Надати матеріали теоретичного розділу кваліфікаційної роботи
Організація та проведення дослідження	Визначити методи і процедуру дослідження. Провести заплановане дослідження. Надати матеріали з обґрунтованими методологічними засадами дослідження та описом організації проведення дослідження. Подати матеріали дослідження (бланки, протоколи). Зробити кількісний та якісний аналіз результатів дослідження, перевірити їхню статистичну значимість
Аналіз, узагальнення та інтерпретація отриманих даних	Пояснити виявлені факти та сформулювати закономірності досліджуваного явища. Надати матеріали з аналізом та інтерпретацією результатів дослідження.

Продовження таблиці 2.2

Етап	Зміст роботи
Формулювання висновків та розробка рекомендацій (пропозицій)	Співвіднести та узгодити теоретичну модель досліджуваного явища та емпіричний матеріал, отриманий у результаті дослідження. Узагальнити результати дослідження. Надати матеріали з кінцевими висновками кваліфікаційної роботи

2.3. Завдання, види діяльності та форма звітності на кожному з етапів переддипломної практики

Підготовчий етап

Завдання 1.1. Ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо проведення переддипломної практики, розподілом за базами практики та своїми керівниками практики.

Види діяльності: участь в роботі настановчої конференції.

Форма звітності: оформити в щоденнику практики:

– мету та завдання практики;

– записати зміст завдань у робочий план переддипломної практики (додаток Б.1).

Робочий етап

Завдання 2.1. Ознайомитися з закладом: виявити загальні відомості про заклад, його структуру, основні напрямки діяльності, про склад фахівців, їх обов'язки, про проблеми даного закладу.

Види діяльності: поглиблено вивчити нормативно-правові документи, які регламентують діяльність закладу та функціональні обов'язки спеціалістів.

Форма звітності: привести у звіті перелік нормативно-правових документів закладу та перелік тих проблем, які даний заклад вирішує.

Завдання 2.2. Познайти з соціальним працівником (соціальним педагогом) та особою (чи групою осіб), з якими має вестися робота.

Види діяльності: у бесіді зі спеціалістами познайомитися з:

– їхніми посадовими обов'язками;

– планом роботи;

Форма звітності: зафіксувати у щоденнику та звіті загальні дані про:

– особливості роботи спеціалістів;

– осіб, з якими вони працюють, їх індивідуальні особливості, проблеми, шляхи їх вирішення.

Завдання 2.3. Вивчити та проаналізувати напрями соціальної (соціально-педагогічної) діяльності в цьому закладі.

Види діяльності: виявити структуру соціальної (соціально-педагогічної) діяльності в цьому закладі.

Форма звітності: представити у звіті структуру і зміст соціальної (соціально-педагогічної) діяльності в цьому закладі.

Завдання 2.4. Визначити методологічні підходи до проектування власного кваліфікаційного дослідження стосовно розв'язування проблем конкретної особи (або групи осіб).

Види діяльності: розробити поетапний план кваліфікаційного дослідження.

Відповідно до обраної теми дослідження необхідно в порядку підготовки розв'язати такі завдання:

- 1) уточнити проблему дослідження;
- 2) визначити об'єкт та предмет дослідження.

Для цього необхідно аргументовано викласти свої ідеї стосовно вироблення конкретного проекту, накреслити логічну схему дослідницького задуму, відповідаючи на такі питання:

– **Які соціальні протиріччя реально існують?**

Проблемна ситуація

– **Хто (що) є носієм проблемної ситуації і підлягає вивченню?**

Об'єкт дослідження

– **Що саме в об'єкті (які його сторони, властивості) найбільше відображає (містить у собі) протиріччя і підлягає дослідженню?**

Предмет дослідження

Форма звітності:

1. Розкрити зміст кожного компоненту дослідження.
2. Всі показники зафіксувати у звіті.

Завдання 2.5. Розробити і обґрунтувати комплексну власну програму дослідження.

Види діяльності:

1. Підібрати методики для діагностування проблеми особи (групи осіб).
2. Визначити напрямки та види соціальної (соціально-педагогічної) роботи щодо вирішення проблеми особи (чи групи осіб) в цьому закладі.
3. Вибрати методики і технології, які необхідні для вирішення проблеми особи (групи осіб), і обґрунтувати свій вибір.
4. Виділити критерії оцінки результативності соціальної (соціально-педагогічної) допомоги даній особі (чи групі).

Форма звітності: представити у звіті розроблену програму та зафіксувати у щоденнику практики.

Завдання 2.6. Скласти календарний план практики.

Форма звітності: привести у щоденнику індивідуальний календарний план та графік роботи у вигляді таблиці та мережевого плану.

Завдання 2.7. Здійснити розроблену програму соціального (соціально-педагогічного) дослідження та оцінити її результативність.

Види діяльності:

1. Провести всі етапи, які передбачені розробленою програмою.
2. Проаналізувати результати свого самостійного соціального (соціально-педагогічного) дослідження, проаналізувати та оцінити його.

Форма звітності: зафіксувати у звіті та щоденнику хід роботи щодо реалізації програми соціального (соціально-педагогічного) дослідження та його результатів, представити їх аналіз, оцінку та науково-практичні рекомендації за отриманими результатами дослідницької роботи.

Заключний етап

Завдання 3.1. Узагальнити отримані на практиці результати.

Форма звітності: завершити написання звіту з практики за установленною формою.

Завдання 3.2. Підготувати і провести на заключній конференції тематичний виступ з мультимедійною презентацією результатів, отриманих в ході реалізації завдань переддипломної практики.

Форма звітності: відгук керівника практики і залікова оцінка.

2.4. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

2.4.1. Загальні вимоги

Підсумком проходження соціально-педагогічної та переддипломної практики є виконані належним чином поставлені тематичні та індивідуальні завдання безпосередньо на базах практик під керівництвом керівників практики (від університету та бази практики).

Після закінчення терміну практики здобувачі освітнього ступеня «магістр» письмово звітують про виконання програми і індивідуальних завдань.

Загальна форма звітності за практику – подання письмового **звіту** та **щоденника** практики, підписаних і оцінених безпосередньо керівниками від університету та бази практики. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та на звітній конференції з практики.

Зміст звіту

Звіт має містити відомості про виконання здобувачами освітнього ступеня магістр усіх тематичних та індивідуальних завдань програми, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Оформлення звіту

Звіт оформлюється за вимогами, які встановила кафедра.

Текст звіту набирають на комп'ютері. Обсяг текстової частини 35–40 сторінок ф. А4. Текст пишеться з одного боку листа та розміщується з полями: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 10 мм та нижнє – 25 мм.

Титульний лист оформляється відповідно з встановленим зразком, наведеним у додатку А.

Нумерація сторінок (звіт починається з титульного листа, але номер на ньому та на змісті не проставляється) здійснюється арабськими цифрами справа в нижньому полі листа. Зміст розташовується на другій сторінці з назвою (заголовком) «зміст» чи «зміст звіту». Напроти кожної назви частини звіту вказують номер сторінки, з якої вона починається. Всі цифрові позначення сторінок повинні бути розміщені в одному рядку (стовпчику). Кожна частина (розділ) звіту починається з нової сторінки. Тексту передую назва частини (заголовок), написана заголовними літерами. Перед назвою розділів основної частини звіту арабськими цифрами розставляється порядковий номер розділу. При наявності у звіті схем, графіків, діаграм тощо їх варто називати рисунками. Всі рисунки нумеруються послідовно арабськими цифрами. Рисунки розміщуються відразу ж після посилань на них у тексті, супроводжуються назвою рисунка, яка розміщується під рисунком відразу ж після його номера. При використанні в звіті таблиць, в тексті на них робляться посилання (наприклад, «...інформація наведена в таблиці 1»), а таблиці повинні мати відповідну нумерацію арабськими цифрами. Слово «таблиця» й її номер пишуться із заголовком таблиці, який розкриває суть її змісту в одному рядку (Таблиця 1 – назва таблиці). Слід розміщувати таблицю на одній сторінці. При перенесенні матеріалу на наступну сторінку в правому куті наступної сторінки слід написати «Продовження таблиці 1». Формули в звіті слід нумерувати арабськими цифрами, взятими в дужки, які розміщуються на полях справа від формули. На цитати слід давати посилання – шляхом зазначення у дужках порядкового номера джерела інформації та номера сторінки, наприклад: [2, с. 20].

Звіт з практики підписується здобувачем вищої освіти на титульній сторінці із зазначенням дати. Керівник практики ретельно перевіряє звіт з практики, дає загальну оцінку проведеної роботи та вирішує питання про допуск до захисту звіту. Разом зі звітом з практики здобувач вищої освіти здає щоденник практики, оформлений належним чином.

Захист звіту

Звіт із практики захищається здобувачем вищої освіти на загальній конференції перед комісією, склад якої призначається завідувачем кафедри та затверджується наказом ректора. До складу комісії входять керівники практики від університету і, якщо можливо, від баз практики, науково-педагогічні працівники кафедри. Атестація здобувачів за результатами практики проводиться в університеті протягом перших десяти днів після її закінчення.

Оцінювання практики

Загальна оцінка підсумків роботи здобувачів освітнього ступеня магістр охоплює сумарне оцінювання якості:

- виконаної роботи під час практики (характеристика керівника практики);
- наповнення та оформлення звіту про практику;
- захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на питання).

2.4.2. Соціально-педагогічна практика

Звітна документація

1. Щоденник практики.
2. Робочий план практики, затверджений керівником практики від ЗВО та керівником від бази практики.
3. Звіт про практику, що містить розроблену практикантом документацію відповідно до програми практики, що зазначена як форма звітності.

Питання для обговорення на заключній конференції

1. Які види соціально-педагогічних технологій застосовуються у закладі, де ви проходили практику?
2. Розкрийте сутність соціально-педагогічних технологій, які використовують у діяльності закладу стосовно надання допомоги дитині.
3. Чи ефективні соціально-педагогічні діагностичні технології, які мають місце у закладі?
4. Обґрунтуйте роль організаційних, педагогічних, психологічних методів та медіації під час вирішення проблем дитини.
5. Розкрийте зміст і організацію соціально-профілактичних заходів, які проводяться у закладі.
6. Виділіть найефективніші технології соціально-соціально-педагогічної реабілітації дітей-інвалідів, дітей-правопорушників, дітей-сиріт, дітей групи ризику.
7. Розкрийте завдання профілактичної роботи з дітьми та підлітками групи ризику.
8. Розкрийте зміст соціально-соціально-педагогічної роботи з сім'ями дітей і підлітків.
9. Які технології застосовуються при роботі з різними закладами і організаціями щодо вирішення проблем дитини?
10. Які індивідуальні та вікові особливості дітей необхідно враховувати, регулюючи взаємини у дитячому колективі?
11. Як найефективніше будувати взаємостосунки з батьками дітей?
12. Як навчитися формулювати цілі виховної роботи і висувати конкретні соціально-педагогічні завдання?
13. Як вибрати раціональну структуру тематичного виховного заходу і визначити методику його проведення?

2.4.3. Переддипломна практика

Процес проходження переддипломної практики відображається основним документом, ним є **щоденник** практики. Щоденник і звіт оформлюються на місці практики, подаються керівнику практики від підприємства на перевірку та задля одержання відгуку.

Відгук оформлюється у відповідному порядку з підписами, печаткою і датою. Записи в щоденнику ведуть щоденно від свого імені в теперішньому часі, без скорочень, грамотно, пастою одного кольору, в тій послідовності, в якій виконували роботу протягом дня. Записи у щоденнику ведуть українсь-

кою мовою. У щоденник не слід записувати техніку виконання роботи. Записи про виконані роботи повинні бути стислими, конкретними, з визначенням кількості виконаних операцій.

Результатом проходження практики є оформлений належним чином **звіт з переддипломної практики** (додаток М).

Після закінчення практики здобувач подає науковому керівнику звіт у формі стислого опису виконаних видів діяльності відповідно до визначених завдань, ґрунтовні пропозиції щодо вдосконалення діяльності установи (організації). Звіт має відобразити всі завдання кваліфікаційної роботи здобувачів освітнього ступеня «магістр» на місцях проходження практики і може бути структурований наступним чином (у порядку перерахування): титульний аркуш, зміст; вступ; основна частина; індивідуальне завдання; висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки.

Вступ – обґрунтування актуальності і практичної значущості обраної теми кваліфікаційної роботи, особливостей постановки і вирішення завдань стосовно конкретних умов дослідження (2–3 с.).

Наведення, систематизація та аналіз інформації, зібраної в організації – базі практики згідно робочої програми (до 25 с.).

У **робочому плані** необхідно визначити методологічні підходи щодо проектування власного дослідження стосовно розв’язування проблем конкретної особи або групи клієнтів; розробити та обґрунтувати комплексну власну програму дослідження; здійснити розроблену програму дослідження та оцінити її результативність (до 7 с.).

Висновки та пропозиції щодо вдосконалення діяльності установи (організації). Узагальнюючи проведений аналіз досліджуваної проблеми здобувач вищої освіти повинен стисло сформулювати головні висновки, пропозиції і рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності фахівця соціальної сфери (до 2 с.).

Список використаних джерел (1–2 с.).

У **додатках** рекомендується наводити: статут установи (організації); положення про функціональні підрозділи, посадові інструкції фахівців, штатний розпис, нормативно-правові документи соціального захисту населення, закони, підзаконні акти, накази, розпорядження, інструкції, діагностичний інструментарій тощо.

2.5. Питання для обговорення на заключній конференції

1. Загальні враження від закладу, колективу, соціальних педагогів, фахівців з соціальної роботи, інших спеціалістів та клієнтів (дітей).

2. Які види робіт (виконання практичної частини кваліфікаційної роботи ви провели?

3. Що особливо вдавалося у роботі?

4. Які труднощі виникали?

5. Чому навчилися на практиці?

6. Ваші пропозиції, побажання.

2.6. Критерії оцінювання результатів соціально-педагогічної та переддипломної практик здобувачів

Захист звітів здійснюється здобувачами, які пройшли практики, в присутності комісії, до складу якої входять завідувач кафедри, гарант ОПП, керівник практики від кафедри. Структурування практик за видами робіт і оцінювання результатів за ваговими коефіцієнтами представлені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Структурування практик за видами робіт

Оцінка керівника практики		Звітна документація	Захист практики	Підсумковий контроль. Диференційований залік (за рейтингом)
від бази практики	від закладу вищої освіти			
ВК: 0,1	0,1	0,4	0,4	+

Здобувач презентує завдання, мету та основні результати обох практик з мультимедійним супроводом. Після презентації члени комісії задають питання щодо змісту виконаної роботи, проводиться обговорення. За результатами захисту виставляють оцінки відповідно до критеріїв оцінювання якості змісту, оформлення звіту і захисту практик (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Критерії оцінювання результатів практик

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання
1	2
Відмінно	Матеріали відповідають усім формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін, є оригінальним авторським доробком здобувача. Завдання практик виконані у повному обсязі. Виступ здобувача характеризується чіткістю, логічністю, структурованістю, високою культурою письмового оформлення і методичного обґрунтування. Здобувач надав чіткі, повні та ґрунтовні відповіді на питання членів комісії під час захисту звіту з практики
Добре	Матеріали практики відповідають формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін у повному обсязі, є оригінальним авторським доробком здобувача. Завдання практики виконані повністю, але з деякими несуттєвими помилками. Під час виступу здобувач розкриває основні методичні аспекти представлених розділів, має місце незначне порушення логічних зв'язків, неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні. Він надає грамотні відповіді на питання членів комісії, але у змісті та формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей

Продовження таблиці 2.4

1	2
Задовільно	Матеріали практики відповідають встановленим формальним і змістовим вимогам до їх написання, подані у повному обсязі, але пізніше встановленого терміну; матеріали практики представлені в неповному обсязі, наявні грубі помилки; здобувач не дотримувався всіх вимог до оформлення матеріалів практики та звіту. Завдання практики виконані частково. Формальний характер виступу з представленими матеріалами, не повністю сформоване вміння методичного обґрунтування відповідних елементів, низький рівень володіння практичними знаннями і уміннями. Під час відповіді на питання членів комісії, він допускає неточності та суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді.
Незадовільно	Матеріали практики своєчасно не подані або подані частково; має місце дублювання або ксерокопіювання матеріалів іншого здобувача. Завдання практики виконані не в повному обсязі та не відповідають вимогам програми практики. Здобувач не володіє вмінням методичного обґрунтування відповідних елементів, презентувати результати практики. Під час захисту звіту не надає відповіді на питання членів комісії (або магістр не з'явився на захист звіту у період роботи комісії).

Оцінювання академічних досягнень здобувачів освітнього ступеня магістр здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Кожний вид роботи з соціально-педагогічної та переддипломної практики оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів роботи виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти визначають відповідно до важливості окремих видів робіт (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Співвідношення шкал оцінювання: інституційної і ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Бали	Інституційна оцінка	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – здобувач повністю виконав програму практик, виявив високий рівень оволодіння програмним матеріалом, самостійність, відповідальність, ініціативність, вміє робити висновки і узагальнення. Засвідчив належну фахову і методичну підготовку, проявив високу загальну, мовну культури, толерантність, здатність самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав звітну документацію. Звіт з практик оформлено з додержанням усіх установлених вимог; містить необхідну інформацію і засвідчує, що програми практик виконані повністю.

Продовження таблиці 2.5

Оцінка ECTS	Бали	Інституційна оцінка	
B	4,25–4,74	4	Добре – здобувач повністю виконав усі завдання практики, при цьому проявив достатній рівень компетентності у плануванні та здійсненні консультативної роботи психолога. Звітну документацію здав вчасно належним чином оформлену. Звіт вміщує передбачену у вимогах інформацію та засвідчує, що програму практики виконано повністю і на належному рівні; але при цьому містить поодинокі незначні порушення вимог щодо його оформлення.
C	3,75–4,24	4	Добре – здобувач виконав завдання практики, однак ним були допущені деякі помилки, неточності, недостатньо повно у звіті та під час захисту практики було відображено зміст виконаних завдань.
D	3,25–3,74	3	Задовільно – здобувач виконав більшу частину програми практики, не виявив самостійності під час підготовки звітної документації. Зауваження щодо оформлення мають істотний характер, однак за змістом звіт засвідчує, що програма практики переважно була виконана.
E	3,00–3,24	3	Задовільно – здобувач частково виконав завдання практики, звітна документація була здана невчасно та з суттєвими зауваженнями. У висновках керівника практики від бази практики зазначено недоліки роботи.
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – звіт не відповідає встановленим вимогам щодо оформлення та змісту, у ньому не висвітлено інформацію про виконання програми практики, або з нього випливає висновок, що програма не була виконана.
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – звіт не відповідає встановленим вимогам щодо оформлення та змісту про проходження практики, зокрема, у ньому не висвітлено інформацію про виконання програми практики, або з нього випливає висновок, що програма не виконується, а також у звіті міститься негативна характеристика, надана керівником з бази практики.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мороз О. М., Постолук Г. І., Семігіна Т. В., Шипіленко О. С. Зберегти сім'ю. Соціальна робота із сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах. Київ : ЕКМО, 2018, 160 с.
2. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 232 с.
3. Карпенко О. Г. Професійна підготовка соціальних працівників в умовах університетської освіти: науково-методичний та організаційно-технологічний аспект : монографія. Дрогобич: Коло, 2017. 374 с.
4. Клос Л. Є., Микитенко Н. О. Вступ до практичної соціальної роботи (на прикладі вивчення досвіду України та Канади) : навч. посіб. для студ. спец. «Соціальна робота». Львів : вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2015. 136 с.
5. Корняк В. С., Бородій Д. І. Робота шкільного психолога з батьками : навч.-метод. посіб. Львів: «Растр-7», 2021. 285 с.
6. Кубіцький С. О., Бондаренко Н. О. Науково-дослідницька підготовка магістрів соціальної педагогіки : монографія. Київ : «Міленіум», 2017. 255 с.
7. Петрович Ж. В. Дитина у складних життєвих обставинах: соціально-педагогічне забезпечення прав : монографія. Рівне : видавець О. Зень, 2017. 368 с.
8. Трубавіна І. М. Соціальний супровід неблагополучної сім'ї. Науково-методичні матеріали. Київ : ДЦСССМ, 2019. 86 с.
9. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з сім'єю в Україні : теорія і методика : монографія. Харків : Нове слово, 2017. 395 с.
10. Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики: колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки / за ред. В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021, 342 с.
11. Васильків О. Понятійні виміри соціально-психологічної допомоги населенню. *Психологія і суспільство*. 2018. № 1–2. С. 163–170.
12. Лучко М., Надвинюга Т. Психологічна допомога сім'ям за складних життєвих обставин. *Психологія і суспільство*. 2018. № 3–4. С. 224–250.
13. Повідайчик О. С. Компетентнісний підхід до науково-дослідницької підготовки майбутніх соціальних працівників. Вища освіта: удосконалення якості підготовки фахівців : зб. матер. II Міжнар. наук. інт.-конф. (Київ, 26–27 квіт. 2018 р.). Київ : Альфа-ППК, 2018. С. 108–110.

Допоміжна

14. Абетка соціального педагога / В. В. Волканова. Харків : вид. група «Основа». (Серія «Соціальному педагогу»). 2011. 235 с.
15. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. Київ, 2009. 208 с.

16. Бондаренко Н. О. Педагогічні умови науково-дослідницької підготовки магістрів соціальної педагогіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Переяслав-Хмельницький. 2015. 22 с.

17. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації : [навч.-метод. комплекс] / авт.-упоряд. : О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Ж. В. Петрович та ін. ; [за заг. ред. І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петрович]. Київ : Фенікс, 2017. 528 с.

18. Соціально-педагогічний патронаж сім'ї. URL : https://allref.com.ua/uk/skachaty/Social-nopedagogichniy_patronaj_sim%E2%80%99yi

19. Соціально-педагогічна робота з сім'ями вимушених переселенців: стан та перспективи. URL <https://dnmcps.com.ua/sites/default/files/inline-images/2018-10/2018-10-07-1>

20. Сучасна сім'я та соціальні інституції: шляхи партнерської взаємодії: матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції [редкол. : Л. Л. Хоружа, Г. М. Лактіонова, О. В. Безпалько та ін.]. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. 192 с.

Нормативно-правова документація

21. Посадова інструкція соціального педагога. URL : https://gi.edu.ua/images/document/socialna_pidtr/social_nez/pos_instruction.pdf.

22. Положення про психологічну службу у системі освіти України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18>.

23. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05>.

Закони України

24. Про попередження насильства в сім'ї. 15.11.2001 р., № 2789-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>

25. Про охорону дитинства від 26.04.2001 р., № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

26. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за належне виконання обов'язків стосовно охорони життя та здоров'я дітей, а також за зловживання опікунськими правами від 23.09.2010 р., № 2556-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2556-17>

Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України

27. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини від 24.09.2008 р., № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF>.

28. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, від 5.04.1994 р., № 226. URL: <http://predmety.ocppsr/media/files/Postanova%20%E2%84%96226%20pro%20socialnui%20zahustditej-surit.doc>.

ДОДАТОК А

ЗВІТ З СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИК

А.1. Зразок титульного аркуша звіту

Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки

ЗВІТ з соціально-педагогічної (переддипломної) практики

(повна назва закладу – бази практики)			
Галузь знань <u>23 «Соціальна робота»</u>			
(шифр і назва)			
Спеціальність – <u>231 Соціальна робота</u>			
(шифр і назва)			
Освітньо-професійна програма – <u>«Соціальна робота. Соціальна педагогіка»</u>			
(вид і назва)			
Здобувача _____, група _____			
(рік навчання)	(шифр)	(підпис)	(прізвище, ім'я, по батькові)
Керівник практики від кафедри		Керівник від бази практики	
(прізвище, ініціали)		(прізвище, ініціали)	
(науковий ступінь, звання, посада)		(науковий ступінь, звання, посада)	
(підпис)	(дата)	(підпис)	(дата)
МП			
Кількість балів _____			
Оцінка за шкалою:			
інституційною _____/ ЄКТС _____			
Члени комісії:			
(підпис, дата)		(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)	
(підпис, дата)		(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)	

Хмельницький 202__

ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ЗВІТУ ІЗ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Титульний аркуш

Робочий план (додаток В)

Зміст

Вступ (актуальність професійної діяльності, мета і завдання практики відповідно до конкретної установи, терміни та місце практики)

Розділ 1. (Установа) як соціально-педагогічний інститут

1.1 Характеристика структури, функцій і завдань установи

1.2 План роботи установи на поточний рік

1.3 Організаційні форми та методи роботи соціальної установи

1.4 Загальна характеристика користувачів соціально-педагогічних послуг відповідної установи

Розділ 2. Організація соціально-педагогічної роботи в _____ (установа) на період з _____ по _____

2.1 Соціально-педагогічна характеристика заходів, проведених установою

2.2 Аналіз соціально-педагогічних ситуацій під час практичної діяльності та шляхів їхнього вирішення

2.3 Сценарії соціально-педагогічних заходів, що готувалися за безпосередньої участі здобувача вищої освіти

2.4 Аналіз результатів проведених заходів, що здійснювалися за безпосередньої участі здобувача вищої освіти

2.5 Аналіз результатів характеристики дитячого колективу. Зробити висновки про результати дослідження за формою додатка Е

2.6 Охарактеризувати категорії дітей, з якими працюють у цьому закладі, назвати їх основні проблеми та потреби. Скласти характеристики на двох вихованців. Зробити висновки за формою додатка Д

2.7 Характеристика конфліктної ситуації. Надати рекомендації учасникам конфлікту щодо медіативного врегулювання ситуації

2.8 Аналіз особливостей соціально-педагогічної реабілітації дитини, яка знаходиться в даному закладі

Висновки та пропозиції

Список використаних літературних джерел (стосовно виконання індивідуальних творчих завдань дослідницького характеру)

Додатки

Додаток В

РОБОЧИЙ ПЛАН СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

В.1. Зразок титульного аркуша робочого плану соціально-педагогічної (переддипломної) практики

Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки

«ПОГОДЖЕНО»
Зав. кафедри

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Керівник практики від установи

(прізвище, ініціали, підпис)
Керівник практики від ЗВО

(прізвище, ініціали, підпис)

(прізвище, ініціали, підпис)

РОБОЧИЙ ПЛАН проходження соціально-педагогічної (переддипломної) практики

у _____
(назва закладу)

здобувача групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

В.2. Зразок оформлення робочого плану соціально-педагогічної практики

№ з/п	Заходи та основні завдання	Дата	Відмітка про виконання	Зауваження керівника
1	Розробити робочий план практики			
2	Скласти характеристики: бази практики, дитячого колективу та двох вихованців			
3	Провести та проаналізувати тематичний виховний захід			
4	Описати і детально проаналізувати проблемну (конфліктну) ситуацію: фактори, причини, складові, шляхи подолання тощо			
...	...	...	...	...

Здобувач освітнього ступеня «магістр» _____
(підпис)

В.3. Зразок оформлення робочого плану переддипломної практики

Етап	Завдання, які виконуються	Зміст діяльності стосовно виконання завдань	Дата виконання	Очікувані результати	Висновки
1	2	3	4	5	6

Здобувач освітнього ступеня «магістр» _____
(підпис)

Перед проведенням досліджень варто скласти поетапний план дій.

Для виконання завдань переддипломної практики розробляється робочий план практики (залежно від етапів підготовки та реалізації).

Додаток Г

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗИ ПРАКТИКИ

Загальна характеристика бази практики включає:

- назву закладу (установи, організації);
- основні напрями діяльності;
- коротку характеристику колективу працівників, розподіл обов'язків, здатність виконувати поставлені завдання, професійність, дисциплінованість тощо;
- аналіз діяльності соціального педагога, психолога, заступника директора з виховної роботи, класного керівника тощо;
- характеристика контингенту вихованців (вікові параметри, індивідуальні особливості тощо);
- характеристику матеріально-технічного забезпечення бази практики;
- характеристику співпраці з іншими організаціями та установами;
- свої міркування за формою: «Вважаю за необхідне повідомити про базу практики наступне...».

Додаток Д

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИХОВАНЦЯ

Загальна характеристика вихованця включає:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- загальні відомості: дата народження, стать, місце проживання, склад сім'ї, матеріальне забезпечення сім'ї, культурний рівень сім'ї, професійна та суспільна діяльність батьків, релігійність членів сім'ї, вплив сім'ї на дитину, режим та дозволя дитини, участь у домашній праці (доручення, домашні обов'язки), оточення дитини (друзі, знайомі), стан здоров'я (за даними лікаря);
- рівень загального розвитку;
- особливості характеру;
- індивідуальні особливості (темперамент, емоційні зв'язки, вольова сфера особистості, розумовий та моральний розвиток особистості);
- інтереси, захоплення, здібності;
- соціальна адаптація, соціальний досвід, соціальна компетентність;
- поведінка (взаємовідносини з однолітками, зі старшими, середовищем в цілому, фактори, що її визначають);
- активність особистості;
- висновки і пропозиції щодо основних напрямів роботи з вихованцем.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ

Загальна характеристика дитячого колективу включає:

- назву колективу, загальні відомості про нього;
- склад колективу (вік, стать, кількість);
- історію формування;
- аналіз основних ознак колективу (мета; спільна діяльність: **навчальна** – успішність, загальний розумовий розвиток, розвиток мовленнєвих навичок, здібності до навчання, мотиви навчання тощо; **трудова** – професійно-трудова спрямованість; органи самоврядування; рівень згуртованості та організованості колективу);
- аналіз суспільної активності колективу в цілому та окремих його членів: мотиви, цілі, потреби та інтереси, які переважають у житті і справах колективу, суспільна думка у колективі, дисциплінованість та ставлення до суспільно корисної праці, до громадських доручень, загальна спрямованість суспільної діяльності колективу;
- характеристику структури колективу: актив, окремі угруповання, взаємовідносини, однорідність, неоднорідність, внутрішня єдність тощо;
- особливості міжособистісних взаємовідносин у колективі;
- взаємодія з педагогами та іншими дорослими;
- характеристику співпраці зв'язків колективу з іншими колективами;
- стан фізичного розвитку та здоров'я членів колективу;
- індивідуальні та вікові особливості членів колективу, їх поведінка у неорганізованому середовищі;
- загальний психологічний клімат у колективі;
- «Під час роботи з колективом вдалося досягти...»;
- «Основні проблеми, з якими довелося зустрітися при роботі з колективом...»;
- загальні висновки і пропозиції щодо подальшої роботи з колективом.

Додаток Ж

КОНСПЕКТ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Ж.1. Зразок титульного аркуша конспекту виховного заходу

КОНСПЕКТ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Розроблений здобувачем _____
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)
для проведення у _____ класі _____
(назва закладу)
_____ 202_ р.

Ж.2. Схема конспекту виховного заходу

Тема виховного заходу.

Мета заходу (виховна, пізнавальна, розвивальна).

Форма проведення.

Обладнання і наочність.

Науково-популярна і методична література.

Зміст виховного заходу:

I. Вступна частина

Вступне слово, організація заходу, актуалізація теми заходу тощо.

II. Основна частина

Інформаційний блок, обговорення (інтерактивні методи), виконання поставлених завдань тощо.

III. Заключна частина

Підведення підсумків, рекомендації та пропозиції.

Додаток И

СХЕМА АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Схема аналізу виховного заходу:

- назва заходу, його зміст та мета;
- актуальність заходу;
- місце і час проведення, обладнання, оформлення, готовність учасників до проведення заходу, тривалість підготовчого періоду;
- організатори заходу;
- відповідність змісту заходу формі його проведення;
- насиченість заходу інформацією та емоційними моментами;
- участь вихованців у підготовці та проведенні заходу, рівень їх активності;
- зацікавленість та задоволеність глядачів проведенням заходом;
- ступінь досягнення поставленої мети;
- аналіз використаних методів;
- педагогічна майстерність організаторів заходу;
- культура проведення заходу: чіткість, послідовність, етапи планування;
- загальне значення та ефективність заходу;
- оцінка якості та результатів заходу;
- пропозиції щодо подальшого поліпшення виховної роботи.

Додаток К

ЗМІСТ ЗВІТУ ПРО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ

1. Виконання плану практики. Що із запланованого не виконано? Чому? Що зроблено понад план?
2. Які основні завдання вирішувались вами в ході практики? Які результати отримали?
3. Охарактеризуйте зміст, основні форми і методи вашої роботи.
4. Чи задоволені ви організацією та результатами соціально-педагогічної практики?
5. З якими труднощами і проблемами ви зустрілися під час практики?
6. Проаналізуйте, які знання, уміння та навички необхідні вам для успішної соціально-соціально-педагогічної діяльності.
7. Загальні висновки про практику, її доцільність і результативність.
8. Ваші пропозиції та побажання.

Додаток Л

ДОКУМЕНТАЦІЯ, ЯКУ ЗДОБУВАЧ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР» ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ПРЕДСТАВИТИ КЕРІВНИКУ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1. Щоденник практики.
2. Робочий план практики (В).
3. Характеристика бази практики (Г).
4. Характеристика дитячого колективу (додаток Е),
5. Характеристика на двох вихованців (додаток Д).
6. План-конспект тематичного виховного, профілактичного, реабілітаційного заходу (додаток Ж), перелік унаочнень, виготовлених здобувачем практикантом (завірений керівником практики від установи).
7. Аналіз а конфліктної ситуації, рекомендації учасникам конфлікту щодо медіативного врегулювання ситуації.
8. Аналіз відвіданого тематичного виховного заходу (додаток Ж).
9. Матеріали діагностичних досліджень та спостережень.
10. Інші види документації, оформлені здобувачем самостійно.
11. Характеристика здобувача, завірена керівником соціально-педагогічної практики від установи та її дирекцією (у щоденнику).

Додаток М

СХЕМА ЗВІТУ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

1. Загальні враження від закладу, колективу, соціальних педагогів, фахівців з соціальної роботи, інших спеціалістів та клієнтів (дітей).
2. Які види робіт (виконання практичної частини кваліфікаційної роботи) ви провели?
3. Що особливо вдавалося у роботі?
4. Які труднощі виникали?
5. Чому навчилися на практиці?
6. Ваші пропозиції, побажання.